

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 2Cdo/344/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1213238050
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Renáta Gavalcová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1213238050.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petrikovej a členiek senátu Mgr. Renáty Gavalcovej a JUDr. Márie Trubanovej, PhD., v spore žalobcov 1/ V. R., bývajúceho v L., 2/ W. R., bývajúcej v L., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., so sídlom v Bratislave, Šumavská 3, IČO: 36 856 592, proti žalovaným 1/ GARANTIA a. s., so sídlom v Bratislave, Šulekova 2, IČO: 35 874 392, zastúpenému JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom v Nitre, Štúrova 13, IČO: 47 249 650, 2/ Všeobecná úverová banka, a. s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, o neplatnosť právnych úkonov, vydanie bezdôvodného obohatenia a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 17C/294/2013, o dovolaní žalobkyne 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2020 sp. zn. 10Co/26/2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 09. septembra 2019 č. k. 17C/294/2013-408 zamietol žalobu v časti o zaplatenie 9.806,07 eur s príslušenstvom (výrok I.), zamietol žalobu v časti o určenie neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľskej zmluve č. XXXXXXX z 08.10.2004 a v spotrebiteľskej zmluve č. XXXXXXX z 01.12.2004 (výrok II.), zamietol žalobu v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur (výrok III.), zastavil konanie v časti o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXX z 08.10.2004 (výrok IV.), zastavil konanie v časti o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXX z 01.12.2004 (výrok V.), žalovanému 1/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok VI.) a žalovanému 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok VII.).

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 52 ods. 1, 2 a 3, § 53 ods. 1, 2, 3 a 4, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľských zmlúv, § 524 ods. 1 OZ, § 3 ods. 1, 2, 3 a 5, § 4 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, § 8 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľských zmlúv a § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávok a vecne nedostatkom pasívnej vecnej legitímácie žalovaných subjektov v spore, z dôvodu ktorého žalobu pre uvedený nedostatok v celom rozsahu zamietol. Poukázal na skutočnosť, že žiadosťou z 20.09.2004 požiadal žalobca 1/ Všeobecnú úverovú banku, a. s. (žalovaný 2/) o poskytnutie spotrebného úveru vo výške 270.000 Sk, minimálne vo výške 250.000 Sk, s lehotou splatnosti 5 rokov, pričom ako spolužadateľka o poskytnutie spotrebiteľského úveru bola na žiadosti uvedená R. G. (žalobkyňa 2/)

s tým, že žiadosť bola podpísaná oboma žalobcami. Uviedol, že žalobca 1/ uzavrel 08.10.2004 so Všeobecnou úverovou bankou, a. s. zmluvu o poskytnutí spotrebného úveru číslo XXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 223.000 Sk (7.369,46 eur), s dohodnutou lehotou splatnosti 60 mesiacov, dohodnutou pevnou výškou úrokovej sadzby 10,90 % p. a. s tým, že žalobca 1/ sa ako dlžník zaviazal splácať poskytnutý úver v mesačných splátkach po 5.113,78 Sk (169,74 eur) v celkovom počte splátok 59, keď dátumom prvej splátky bol deň 15.11.2004 a dňom poslednej splátky mal byť deň 11.10.2009, ročná percentuálna miera nákladov bola stanovená vo výške 7,23 %, celkové náklady dlžníka - budúca hodnota spotrebného úveru bola 316.086,80 Sk (10.492,15 eur), z čoho istina predstavovala 7.369,46 eur a úroky spolu s poplatkami 93.086,80 Sk (3.089,91 eur), a poplatky, ktoré boli platné ku dňu uzavretia zmluvy, boli dohodnuté nasledovne: - poplatok za poskytnutie úveru 4.460 Sk (148,04 eur), poplatok za prvú upomienku 300 Sk (9,96 eur), poplatok za každú ďalšiu upomienku 500 Sk (16,60 eur) a poplatok za vedenie úverového účtu mesačne 80 Sk (2,65 eur), pričom úver bol zabezpečený podpísanou vlastnou blankozmenkou spolu s dohodou o vyplňovacom práve k blankozmenke. Poukázal na skutočnosť, že žalobca 1/ požiadal Všeobecnú úverovú banku, a. s. listom z 01.12.2004 o navýšenie spotrebného úveru a 01.12.2004 bola uzavretá Zmluva o poskytnutí spotrebného úveru číslo XXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi 1/ poskytnutý úver vo výške 300.000 Sk (9.958,17 eur) s lehotou splatnosti 61 mesiacov s tým, že úver bude splácaný v mesačných splátkach po 6.578,01 Sk (218,34 eur) tak, že prvá splátka bude splatná 25.01.2005 a posledná splátka 25.12.2009, ročná percentuálna miera nákladov bola dohodnutá vo výške 5,80 %, celkové náklady dlžníka - budúca hodnota spotrebného úveru bola 399.480,60 Sk (13.260,32 eur), z čoho istina predstavovala 9.958,17 eur a úroky spolu s poplatkami 99.480,60 Sk (3.302,15 eur), keď poplatky, ktoré boli platné ku dňu uzavretia zmluvy, boli dohodnuté nasledovne: bez poplatku za poskytnutie úveru, poplatok za prvú upomienku 300 Sk (9,96 eur), poplatok za každú ďalšiu upomienku 500 Sk (16,60 eur), poplatok za vedenie úverového účtu mesačne 80 Sk (2,65 eur) a poplatok za zmenu zmluvných podmienok 1.000 Sk (33,19 eur), pričom zmluvu o spotrebnom úvere podpísal žalobca 1/ ako dlžník a žalobkyňa 2/ ako jeho manželka. Poukázal na to, že 12.09.2008 uzavrela Všeobecná úverová banka, a. s. ako postupca a spoločnosť Debtinvest Limited so sídlom na Britských Panenských ostrovoch ako postupník zmluvu o postúpení pohľadávky s tým, že z obsahu prílohy k zmluve o postúpení pohľadávky mal preukázané, že predmetom postúpenia bol aj spotrebný úver uzavretý so žalobcami. Uviedol, že splnomocnením z 21.01.2010 (správne splnomocnením zo 07.11.2008) spoločnosť Debtinvest Limited splnomocnila obchodnú spoločnosť APS SLOVAKIA, a. s. (žalovaného 1/) na všetky právne úkony a konania v mene a na účet splnomocniteľa súvisiace so správou a vymáhaním všetkých pohľadávok voči tretím osobám - dlžníkom, ktoré boli postúpené zo spoločnosti Všeobecná úverová banka, a. s. ako postupcu na splnomocniteľa ako postupníka, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 12.09.2008. K právnomu posúdeniu veci súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol, že predmetné zmluvy boli uzavreté so Všeobecnou úverovou bankou, a. s., ktorá zmluvou o postúpení pohľadávok z 12.09.2008 postúpila pohľadávky z týchto zmlúv na spoločnosť Debtinvest Limited so sídlom na Britských Panenských ostrovoch s tým, že sa nepotvrdilo tvrdenie žalobcov, že finančné prostriedky z titulu zrážky zo mzdy žalobkyne 2/ boli poukazované na účet žalovaného 1/ vedený v banke U., č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, pretože táto banka na jeho dopyt uviedla, že v roku 2009 bola majiteľom uvedeného účtu spoločnosť Debtinvest Limited so sídlom na Britských Panenských ostrovoch. Poukázal na skutočnosť, že zo splnomocnenia zo 07.11.2008 je zrejmé, že spoločnosť Debtinvest Limited splnomocnila žalovaného 1/ na právne úkony súvisiace so správou a vymáhaním všetkých pohľadávok voči tretím osobám - dlžníkom, ktoré boli postúpené zo spoločnosti Všeobecná úverová banka, a. s. ako postupcu na splnomocniteľa ako postupníka na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 12.09.2008 s tým, že z obsahu tohto splnomocnenia zároveň vyplýva, že splnomocnenec koná v mene a na účet splnomocniteľa, z dôvodu ktorého dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalovaný 1/ nie je pasívne legitimovaným v konaní, keďže bol iba splnomocnenom veriteľom, resp. mandatárom podľa ustanovenia § 566 Obchodného zákonníka, ktorý nemôže byť vo veci pasívne legitimovaný, pretože konal za mandanta v jeho mene a na jeho účet, a teda nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (podľa ustanovenia § 566 ods. 1 Obchodného zákonníka mandátnou zmluvou sa mandatár zaväzuje, že pre mandanta na jeho účet zriadi za odplatu určitú obchodnú záležitosť uskutočnením právnych úkonov v mene mandanta alebo uskutočnením inej činnosti a mandant sa zaväzuje zaplatiť mu za uvedené odplatu). Uviedol, že žalobcovia v prejednávanej veci najskôr označili ako žalovaného spoločnosť APS SLOVAKIA, a. s. s tým, že neskôr bol na ich návrh do konania pripustený ako žalovaný 2/ pôvodný veriteľ - spoločnosť Všeobecná úverová banka, a. s., ktorý však zmluvou o postúpení pohľadávky z 19.09.2008 postúpil pohľadávky zo sporných zmlúv na spoločnosť Debtinvest Limited, nakoľko však žalobcovia v podaní zo 04.11.2016 označenom ako „návrh na zmenu účastníka konania“

uviedli, že 08.11.2013 doručili súdu návrh, v ktorom za žalovaného 1/ v omyle označili spoločnosť APS SLOVAKIA, a. s., bol súd prvej inštancie toho názoru, že žalobcovia si boli vedomí toho, že žalovaný 1/ nebol ich veriteľom, avšak nedopatrením ho uviedli ako žalovaného. Skonštatoval, že Všeobecná úverová banka, a. s. postúpením pohľadávky na postupníka stratila svoju pasívnu legitímáciu, keďže postúpením pohľadávky sa namiesto nej stal veriteľom žalobcov postupník (spoločnosť Debtinvest Limited) a s postúpenou pohľadávkou na neho prešli aj všetky námietky s pohľadávkou súvisiace, teda aj námietka neplatnosti právnych úkonov (vrátane právnych úkonov, ktoré pohľadávkou zabezpečujú). Poukázal na to, že vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní s tým, že účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu a nakoľko žalobcovia označili ako žalovaných subjekty, ktoré neboli pasívne vecne legitímované, súd prvej inštancie žalobný návrh pre uvedený nedostatok v celom rozsahu zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 24. júna 2020 sp. zn. 10Co/26/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil; žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 100 % a žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 100 %.

2.1. Krajský súd skonštatoval, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď návrh žalobcov na pristúpenie nových subjektov do konania na strane žalovaných uznesením zo 07. augusta 2018, č. k. 17C/294/2013-245 zamietol, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil, a preto v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces, pričom len na okraj odvolací súd uviedol, že žalobcom 1/ a 2/ nič nebránilo, aby sa voči spoločnostiam Debtinvest Limited a Serraghis Loan Management Ltd domáhali svojich nárokov v samostatnom konaní na základe novej žaloby (ktorú mohli podať aj v ten istý deň). Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku dospel k správnej závere o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 1/ a 2/ v spore, čo je vždy dôvod na zamietnutie žaloby. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie strany sporu v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Odvolací súd dospel k závere, že žalovaný 2/ ako banka splnil všetky podmienky, ktoré naňho v čase postúpenia predmetných pohľadávok na spoločnosť Debtinvest Limited (k 12.09.2008) kládli príslušné právne predpisy, a zmluva o postúpení pohľadávok z 12.09.2008 obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti, je to dostatočne určitý a zrozumiteľný právny úkon a bola urobená v zákonom predpísanej písomnej forme. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 2/ výzvami z 05.03.2007 vyzval žalobcov 1/ a 2/ na predčasné splatenie zostatku úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru z 08.10.2004 č. XXXXXXXXXXXXXXX, pričom žalobca 1/ si túto výzvu prevzal 17.03.2007, zatiaľ čo žalobkyňa 2/ túto výzvu neprevzala v odbernej lehote a výzva bola preto vrátená žalovanému 30.03.2007 (žalovaný 2/ doručoval túto výzvu na poslednú jemu známu adresu pobytu žalobkyne 2/) s tým, že výzvou z 29.05.2007 žalovaný 2/ vyzval žalobcu 1/ na predčasné splatenie zostatku úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru z 01.12.2004 č. XXXXXXXXXXXXXXX (číslo úverového účtu: XXXXXXXXXXX), pričom žalobca 1/ si túto výzvu prevzal 12.06.2007, keď v oboch prípadoch žalovaný 2/ postupoval v súlade s ustanovením § 565 OZ, v zmysle ktorého, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené; toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. K námietke žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, že si možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v zmysle ustanovenia § 565 OZ v zmluvách nedohodli, odvolací súd uviedol, že žalovaný 2/ odvodzoval svoje právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo svojich Všeobecných obchodných podmienok, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť zmlúv o poskytnutí spotrebného úveru (uvedené vyplýva z výziev na predčasné splatenie zostatku úveru), a nakoľko žalobcovia v konaní Všeobecné obchodné podmienky žalovaného 2/ nepredložili, nie je možné dospieť k jednoznačnému záveru, či bolo právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti zmluvne dohodnuté alebo nie, pričom to však boli práve žalobcovia, ktorí existenciu tejto skutočnosti tvrdili, a ktorí z tejto skutočnosti vyvodzovali pre seba priaznivé právne dôsledky, a preto bolo ich povinnosťou tieto Všeobecné obchodné podmienky v konaní predložiť alebo navrhnuť zabezpečenie tohto listinného dôkazu súdom. K námietke žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, že žalovaný 2/ toto svoje právo nepoužil do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, odvolací súd uviedol, že žalobcovia nezaplatili žiadnu zo splátok v tomto období, t. j. ani najbližšiu nasledujúcu splátku, preto nedošlo k zániku práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, resp. došlo k obnoveniu tohto práva a k ich argumentácii, že ich žalovaný 2/ vopred neupozornil na uplatnenie tohto práva a nevyzval na úhradu omeškaných splátok v zmysle ustanovenia § 53 ods.

9 Občianskeho zákonníka, odvolací súd uviedol, že ustanovenie § 53 ods. 9 OZ nadobudlo účinnosť až dňa 01.11.2008 (vtedy išlo o ustanovenie § 53 ods. 8 OZ), žalovaného 2/ teda v čase vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebných úverov (v roku 2007) nezaväzovalo, a preto aj žalovaný 2/ splnil všetky zákonné podmienky stanovené v ustanovení § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom do 31.12.2008: (1) žalovaný 2/ pred postúpením pohľadávok písomne vyzval žalobcov na zaplatenie svojich peňažných záväzkov (predčasne splatných zostatkov úverov), (2) žalobcovia boli v omeškaní so splnením týchto svojich peňažných záväzkov nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní po doručení výziev (v skutočnosti boli v omeškaní viac ako rok), (3) žalobcovia tieto svoje omeškané peňažné záväzky pred postúpením pohľadávok ani sčasti neuhradili. Žalobcovia v podanom odvolaní ďalej namietali, že oznámenia o postúpení pohľadávky z 25.09.2008 im boli doručované na nesprávne (neaktuálne) adresy ich pobytu (W.), keďže žalovanému 2/ listom z 12.07.2007 oznámili svoju novú adresu bydliska (N.), pričom je nutné uviesť, že účinky postúpenia pohľadávky nastávajú uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky medzi postupcom a postupníkom s tým, že súhlas dlžníka s postúpením pohľadávky sa nevyžaduje a eventuálne neoznámenie postúpenia pohľadávky dlžníkovi nemá žiaden vplyv na platnosť zmluvy o postúpení (a ani na povinnosť dlžníka splniť svoj dlh). Zmluva o postúpení pohľadávok z 18.09.2008 uzatvorená medzi žalovaným 2/ a spoločnosťou Debtinvest Limited, nemôže byť ani posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 písm. b/ a ods. 4 Občianskeho zákonníka, keďže táto zmluva nebola uzavretá medzi žalovaným 2/ ako veriteľom a žalobcami ako spotrebiteľmi, nejde teda o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá by mohla obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky, pričom žalovaný 2/ ani neodvodzoval svoje právo na postúpenie pohľadávok zo zmluvných podmienok predmetných zmlúv o poskytnutí spotrebného úveru, ale k postúpeniu pohľadávok ho oprávňoval priamo zákon, a to konkrétne ustanovenie § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v spojení s ustanovením § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka a ustanovením § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom do 31.12.2008, a preto samé osebe (bez ďalšieho) neobstoja ani ďalšie námietky žalobcov, že postúpenie pohľadávok a výkon zrážok zo mzdy žalobkyne 2/ (na základe dohody o zrážkach zo mzdy) boli v rozpore s dobrými mravmi, resp. boli nekalou obchodnou praktikou. Dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný 2/ postúpil predmetné pohľadávky voči žalobcom 1/ a 2/ na spoločnosť Debtinvest Limited, žalovaný 1/ pri vymáhaní týchto pohľadávok konal ako mandatár spoločnosti Debtinvest Limited, teda konal v jej mene a na jej účet, pričom zrážky zo mzdy žalobkyne 2/ boli poukazované priamo na bankový účet spoločnosti Debtinvest Limited, teda sa dostali priamo do jej majetkovej sféry, žalovaní 1/ a 2/ neporušili žiadnu svoju zmluvnú alebo zákonnú povinnosť, dôsledkom čoho by bola absolútna neplatnosť predmetných právnych úkonov (na ktorú súdy prihládajú z úradnej povinnosti), resp. vznik povinnosti nahradiť škodu žalobcom a napokon, že žalovaní 1/ a 2/ neboli veriteľmi žalobcov (v čase podania žaloby a ani v čase vyhlásenia prvoinštančného rozsudku), neuplatnili výkon zrážok zo mzdy žalobkyne 2/ na základe dohody o zrážkach zo mzdy a tieto zrážky zo mzdy sa ani nedostali do ich majetkovej sféry, preto je záver súdu prvej inštancie o nedostatku ich pasívnej vecnej legitímácie v spore správny a nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ boli v spore neúspešní, nevznikol im ani nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20.000 eur v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Nad rámec uvedeného odvolací súd uviedol, že žalobcovia 1/ nesvedčí vo vzťahu k nároku na zaplatenie 9.806,07 eur s príslušenstvom ani aktívna vecná legitímácia, nakoľko vyhlásením konkurzu na jeho majetok 27.08.2007 (uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici z 27. augusta 2007, č. k. 2K/15/2007-79) došlo v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii zo zákona k zániku bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov ako manželov. Odvolací súd okrem toho konštatuje, že žalobcovia v spore nepreukázali ani naliehavý právny záujem na určení, že dohody o zrážkach zo mzdy v zmluve o poskytnutí spotrebného úveru č. XXXXXXX z 08.10.2004 a v zmluve o poskytnutí spotrebného úveru č. XXXXXX z 01.12.2004 sú neplatné, keď je nutné uviesť, že žaloba bola podaná za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, podmienky procesnej prípustnosti žaloby v jej určovacej časti bolo preto potrebné posudzovať (v súlade s ustanovením § 470 ods. 2 vety prvej CSP) podľa Občianskeho súdneho poriadku (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2018, sp. zn. 6 Cdo 30/2018). Spotrebiteľ sa síce v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúčastnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, avšak dohoda o zrážkach zo mzdy v zmysle ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka je svojou povahou samostatná zmluva (odlišná od zmluvy o spotrebiteľskom úvere), aj keď je obsiahnutá v tej istej listine a aj keď slúži na zabezpečenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, z dôvodu ktorého bolo podľa názoru odvolacieho súdu

potrebné preukázať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy, pričom z dokazovania vykonaného v konaní pred súdom prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že pohľadávka zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. XXXXXXX z 08.10.2004 bola uspokojená zrážkami zo mzdy v období od mája 2009 do mája 2014, preto už v súčasnosti (resp. v čase vyhlásenia prvoinštančného rozsudku) nemôže existovať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd teda dospel k zhodnému záveru ako súd prvej inštancie, že žaloba žalobcov 1/ a 2/ bola v celom rozsahu nedôvodná, pričom v podaných odvolaniach neuviedli žiadne také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť pre nich priaznivé rozhodnutie vo veci a nakoľko odvolací súd ani nezistil v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

2.2. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešným žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ustanovenie § 262 ods. 2 CSP).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP.

3.1. Podľa názoru dovolateľky rozhodnutie súdu druhej inštancie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Posúdenie odvolacieho súdu ohľadne splnenia podmienok podľa § 92 ods. 7 ZoB (teraz ods. 8) pokladajú žalobcovia za nesprávne, nakoľko majú za to, že žalovaná 2/ tieto podmienky nespĺnila. Taktiež majú za to, že odvolací súd nesprávne posúdil, resp. vôbec sa nezaoberal bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou jednotlivých úverov a neplatným zosplatnením jednotlivých úverov. Žalobcovia posúdenie odvolacieho súdu vo vzťahu k postúpeniu pohľadávok na schránkovú spoločnosť v Karibiku a jeho záver o tom, že žalovaní neporušili žiadnu svoju zmluvnú alebo zákonnú povinnosť pokladajú za nedostatočne odôvodnené a nesprávne, navyiac odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Žalobcovia posúdenie odvolacieho súdu vo vzťahu k neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pokladajú za nesprávne, nakoľko majú za to, že žalovaná 2/ v čase vykonávania zrážok zo mzdy, ktoré boli vykonané aj po začatí súdneho konania, bola stále jediným veriteľom, a teda v konaní bola legitimovaná. Žalobcovia posúdenie odvolacieho súdu vo vzťahu k naliehavému právnomu záujmu na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pokladajú za nedostatočne odôvodnené a nesprávne, nakoľko uplatnené plnenie vo výške 9.806,07 eur a finančné zadostučinenie spočívalo práve v zrážkach zo mzdy žalobkyne 2/, ktoré sa vykonávali na základe neplatnej zmluvnej podmienky zakotvenej v úverových zmluvách. Žalobcovia posúdenie odvolacieho súdu vo vzťahu k uplatnenému nároku na primerané finančné zadostučinenie pokladajú za nedostatočne zdôvodnené a nesprávne, nakoľko v konaní bolo preukázané, že žalovaná 2/ konaním v rozpore so zákonnými ustanoveniami, nekale obchodnou praktikou, konaním v rozpore s dobrými mravmi a porušením bankového tajomstva bez akejkoľvek dohody so žalobcami postúpila neexistujúce pohľadávky a tzv. živé úvery na schránkovú spoločnosť v Karibiku, čím zhoršila zmluvné postavenie žalobcov a privodila im majetkovú a nemajetkovú ujmu, ktorú im priznáva aj zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Napriek námietkam žalobcov sa ani odvolací súd a ani súd prvej inštancie absolútne nezaoberal bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou jednotlivých úverov, a preto rázne odmietajú názor odvolacieho súdu, že si neplnili svoje povinnosti voči žalovanému 2/. Navyiac, vôbec nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospel odvolací súd k názoru, že si žalobcovia „dlhú dobu neplnili svoje povinnosti napriek opakovaným výzvam“, keď nielen že odvolací súd, ale ani súd prvej inštancie vôbec nevykonali dokazovanie, či žalobcovia v čase neoprávneného zosplatnenia úveru boli vôbec v omeškaní s platením poskytnutých úverov, a navyiac nie je zrejmé, ako dospel odvolací súd k tzv. „opakovaným upomienkam“, keď žalovaní do spisu predložili len jedinú listinu, a to listinu označenú ako „Výzva na predčasné splatenie úveru“. Žiadne opakované upomienky totiž žalovaní do spisu nepredložili. Vo vzťahu ku konaniu žalovaných v rozpore s dobrými mravmi a nekalej obchodnej praxe odvolací súd odignoroval námietky žalobcov o neplatnom zosplatnení úveru v rozpore so zákonnými ustanoveniami, námietky o neplatnom postúpení pohľadávky na neznámy subjekt v Karibiku a námietky o zrážkach zo mzdy na podklade neplatnej zmluvnej podmienky dohody o zrážkach zo mzdy, a keď odvolací súd odignoroval nielen újmné spotrebiteľské právo ale odklonil sa aj od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za porušenie práva na spravodlivý proces pokladajú žalobcovia nevy počutie osoby

V. G. (jediný disponent na účte), ktorej výsluch mal právny význam pre rozhodnutie vo veci vo vzťahu k vecnej legitímácii žalovaného 1/.

3.2. Žalobcovia za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd pri riešení právnej otázky odklonil, považujú dovolacím súdom riešenú otázku podľa § 92 ods. 8 ZoB (predtým ods. 7 a 8), ktorý upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre prelomenie bankového tajomstva v prípade postúpenia pohľadávky banky na inú osobu a upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu, neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ), prevedenie práv a povinností zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa § 53 ods. 4 písm. b/ OZ, bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru pri absencii údajov o ročnej úrokovej sadzbe a údajov o RPMN v zmysle § 4 ods. 2 písm. g/ a ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (teraz § 9 ods. písm. g/, h/ a § 11 ods. 1 písm. b/ a d/), dohoda o zrážkach zo mzdy ako neprijateľná zmluvná podmienka § 53 ods. 2, 3 OZ.

3.3. Tým, že žalobcovia platili splátky v pôvodne dohodnutej výške, ku dňu predčasného zosplatnenia úveru dňa 05.03.2007 nevykazovali omeškanie so zaplatením žiadnej splátky istiny, preto žalovanému 2/ nevzniklo právo vyvolať predčasnú splatnosť úveru. Navyiac, žalobcovia boli s platením splátok 3 mesiace popredu. Tým, že žalobcovia platili splátky v pôvodne dohodnutej výške, ku dňu predčasného zosplatnenia úveru dňa 05.03.2007 nevykazovali omeškanie so zaplatením žiadnej splátky istiny, preto žalovanému 2/ nevzniklo právo vyvolať predčasnú splatnosť ani tohto úveru. Navyiac, žalobcovia boli s platením splátok 1 mesiac popredu. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia neboli v omeškaní so žiadnou mesačnou splátkou, neboli splnené podmienky pre zosplatnenie jednotlivých úverov, navyiac žalovaný 2/ ani nebol oprávnený vyhlásiť predčasnú splatnosť úverov, a ak žalovaný 2/ ako banka napriek tomu postúpil pohľadávky z úverov bez toho, aby riadne vyhlásil mimoriadnu splatnosť alebo ukončil zmluvný vzťah, postupoval v rozpore s § 92 ods. 7 zákona o bankách a v rozpore s § 565 Občianskeho zákonníka. Odvolaciemu súdu a rovnako aj súdu prvej inštancie pritom na preukázanie postúpenia pohľadávky postačovali žalovaným 1/ predložené (po 6 rokoch súdneho sporu) zásielky, obsahom ktorých malo byť oznámenie žalovaného 2/ o postúpení pohľadávky. Ako však vyplýva z obsahu oznámenia, tak k postúpeniu neexistujúcej pohľadávky malo dôjsť len zo zmluvy uzavretej 08.10.2004, pričom postúpenie neexistujúcej pohľadávky zo zmluvy uzavretej 01.12.2004 v konaní preukázané vôbec nebolo. Žalovaní do spisu nepredložili žiadne dôkazy o tom, že by žalobcom takéto postúpenie zo zmluvy uzavretej 01.12.2004 vôbec doručovali, súdy túto skutočnosť úplne odignorovali a navrhované dokazovanie nevykonali. Dovolaateľka poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu k právnej otázke postúpenia pohľadávky sp. zn. 1 Cdo 76/2007, 7 Cdo 26/2017, 1 Cdo 147/2017.

3.4. Za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú považujú žalobcovia otázku, či neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 4 písm. d/ OZ vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu; podľa § 53 ods. 4 písm. l/ OZ obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana; podľa § 53 ods. 4 písm. o/ OZ, ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba predávajúcemu, a ktoré sú podľa § 53 ods. 5 OZ neplatné, zaväzujú žalobcov k dôkaznej povinnosti tak, ako to uvádza odvolací súd vo svojom rozhodnutí vo vzťahu k preukázaniu vecnej legitímácie žalovaných, k dôkaznej povinnosti vo vzťahu k neplatnému zosplatneniu úveru, k dôkaznej povinnosti vo vzťahu k neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a k dôkaznej povinnosti preukázania vzniknutej škody a nároku na finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú považujú žalobcovia aj otázku, či je pre rozhodnutie vo veci bez právneho významu zistenie jediného disponenta s účtom, ktorého majiteľom je neznáma schránková spoločnosť, a ktorý disponent ako jediný nakladal s majetkom žalobkyne 2/, ktorý navyiac nebol so žalobkyňou 2/ v žiadnom zmluvnom vzťahu.

3.5. Žalobcovia majú za to, že výsluchom osoby V. G. by sa vyriešila právna otázka aktívnej legitímácie žalovaného 1/, ktorý bol podľa názoru žalobcov konečným užívateľom výhod schránkovej spoločnosti Debtinvest Limited. Žalobcovia majú za to, že žalovaný 2/ bol bez prerušenia veriteľom pohľadávok, keďže nedošlo k platnému zosplatneniu úveru a k platnému postúpeniu pohľadávok. Žalovaný 2/ nekalou obchodnou praktikou spôsobil žalobcom majetkovú a nemajetkovú ujmu a z toho dôvodu majú žalobcovia za to, že uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, bol voči žalovanému 2/ podaný dôvodne. Žalovaný 2/ má v spore pasívnu legitímáciu aj vo vzťahu k určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 1/, žalobcovia odvodzujú, s poukazom na kapitolu 1 čl. 2 písm. b/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice

Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), podľa ktorého „obchodník je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce do rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti, a ktokoľvek, kto koná v mene alebo v zastúpení obchodníka“ a na čl. 3 ods. 1 tejto smernice, podľa ktorého sa smernica uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v čl. 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie a na § 2 písm. b/ zák. č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého „na účely tohto zákona sa rozumie predávajúcim osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet“, s rovnakými závermi, aké uvádzame vyššie, k citácii smernice. Žalovaný 1/ konal v mene obchodníka v zmysle citovaných noriem a je nepochybné, že žaloba je preto dôvodná aj proti nemu samotnému, ako pasívne vecne legitimovanému subjektu. V zmysle citovanej smernice, aj takýto obchodník jednoducho zodpovedá za svoju činnosť, ktorou pomáha porušovať práva spotrebiteľov inému obchodníkovi, a za ktorého sa iný obchodník skrýva. Pojmy veriteľ, predávajúci, dodávateľ, podnikateľ, je potrebné vnímať ako synonymá, zodpovedajúce úniovým pojmom obchodník, resp. predajca, používaným smernicou o nekalých obchodných praktikách, ktorú citujeme vyššie a smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Dovolateľka žiada, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil vec na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v podanom dovolaní absentuje vymedzenie dovolacích dôvodov zákonom predpísaným spôsobom. Nemožno sa stotožniť s námietkou žalobkyne 2/ na porušenia práva na spravodlivý proces, ktorá spočíva v nevypočutí osoby pani V. G., ktorý výsluch mal mať údajne právny význam pre rozhodnutie vo veci samej vo vzťahu k vecnej legitimácii žalovaného 1/. V prejednávanej veci bolo totiž s ohľadom na predmet sporu rozhodujúce, že jediným majiteľom uvedeného bankového účtu bola spoločnosť Debtinvest Limited, a teda, že sporné zrážky zo mzdy žalobkyne 2/ sa dostali do majetkovej sféry tejto spoločnosti (a nie žalovaného 1/), a preto aj bolo nadbytočné vykonať vo veci výsluch osoby V. G. v pozícii svedka. Taktiež žalovaný 1/ zastáva názor, že v dovolaní nie je zadefinovaná ani špecifikovaná žiadna právna otázka, ktorá by odôvodňovala prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 421 CSP. V dovolaní absentuje vymedzenie dovolacích dôvodov prípustných podľa ustanovenia § 421 CSP zákonom predpísaným spôsobom, ktorý vyplýva z ustanovenia § 432 CSP. Žalovaný 1/ navrhuje dovolanie žalobkyne 2/ odmietnuť. Žalovaný 1/ súčasne navrhuje, aby súd o trovách dovolacieho konania rozhodol tak, že žalovaný 1/ má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %.

5. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že písomné vyhotovenie rozsudku odvolacieho súdu je ako celok zreteľné, jasné a porozumiteľné, prehľadne štruktúrované, pričom dáva jasné a argumentačne podložené odpovede na nosné, zásadné a základné otázky prejednávanej veci. Dovolanie preto nie je dôvodné. V dovolaní žalobkyňa 2/ len opakuje ňou už uvedené v odvolaní podanom proti rozsudku súdu prvej inštancie. Procesný postup Krajského súdu v Bratislave ani jeho rozhodnutie (rovnako tak ani Okresného súdu Bratislava II) nepredstavujú porušenie práva žalobkyne 2/ na spravodlivý proces. K žiadnemu znemožneniu uskutočňovať procesné práva žalobkyne 2/ však v konaní nedošlo, s poukazom na obsah súdneho spisu možno konštatovať, že žalobkyňa 2/ uskutočňovala svoje procesné práva v plnej miere. Žalovaný 2/ opätovne poukazuje na to, že v zmysle všetkých vyjadrení obsiahnutých v súdnom spise, v tomto prípade žaloba smerovala proti osobám, ktoré nie sú nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, t. j. žalovaný 1/, rovnako ako ani žalovaný 2/ nemajú vecnú pasívnu legitimáciu v tomto konaní. Žalovaný 2/ navrhuje, aby dovolací súd dovolanie zamietol v celom rozsahu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne 2/ nie je dôvodné.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu

odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Žalobkyňa 2/ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

11. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

12. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

13. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý

proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. V konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

16. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namieta nedostatočnosť dôvodov odvolacieho rozhodnutia, pričom poukazyvala na to, že sa nezaoberala bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou jednotlivých úverov a neplatným zosplatením jednotlivých úverov; nedostatočné odôvodnenie videla aj vo vzťahu k postúpeniu pohľadávok; žalovaní neporušili žiadnu svoju zmluvnú alebo zákonnú povinnosť; vo vzťahu k neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy; vo vzťahu k naliehavému právnomu záujmu na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy; vo vzťahu k uplatnenému nároku na primerané finančné zadostučinenie. Taktiež namietala rozpor s dobrými mravmi a nekalej obchodnej praxi.

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru odvolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

17.1. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Oba sudy nižšej inštancie v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd náležite zdôvodnil svoje potvrdzujúce rozhodnutie založené na právnych záveroch, že spotrebiteľ sa síce v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, avšak dohoda o zrážkach zo mzdy v zmysle ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka je svojou povahou samostatná zmluva (odlišná od zmluvy o spotrebiteľskom úvere), aj keď je obsiahnutá v tej istej listine a aj keď slúži na zabezpečenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, z dôvodu ktorého bolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné preukázať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy, pričom z dokazovania vykonaného v konaní pred súdom prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že pohľadávka zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXX z 08.10.2004 bola uspokojená zrážkami zo mzdy v období od mája 2009 do mája 2014, preto už v súčasnosti (resp. v čase vyhlásenia prvoinštančného rozsudku) nemôže existovať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Odvolací súd taktiež vyhodnotil, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nadobudlo účinnosť až 01.11.2008 (vtedy išlo o ustanovenie § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka), žalovaného 2/ teda v čase vyhlásenia predčasnej splatnosti spotrebiteľských úverov (v roku 2007) nezaväzovalo, a preto aj žalovaný 2/ splnil všetky zákonné podmienky stanovené v ustanovení § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom

do 31.12.2008: (1) žalovaný 2/ pred postúpením pohľadávok písomne vyzval žalobcov na zaplatenie svojich peňažných záväzkov (predčasne splatných zostatkov úverov), (2) žalobcovia boli v omeškaní so splnením týchto svojich peňažných záväzkov nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní po doručení výziev (v skutočnosti boli v omeškaní viac ako rok), (3) žalobcovia tieto svoje omeškané peňažné záväzky pred postúpením pohľadávok ani sčasti neuhradili.

17.2. K tvrdeniu žalobcov 1/ a 2/, že žalovaní 1/ a 2/ postupovali v rozpore s dobrými mravmi a dopustili sa nekalej obchodnej praxe, keď postupovali v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti odvolací súd uviedol, že tí sa obmedzili iba na všeobecné tvrdenia o sťaženi pozície spotrebiteľa, o zhoršení vymožitelnosti pohľadávky spotrebiteľa a o možnom odradení spotrebiteľa od bránenia svojich práv, keď ani netvrdili a nepreukázali existenciu konkrétnej ujmy na ich právach alebo právom chránených záujmoch, spôsobenej samotným postúpením pohľadávky na zahraničný subjekt. Odvolací súd vyhodnotil, že žiaden právny predpis neobmedzoval žalovaného 2/ pri postúpení pohľadávok tým spôsobom, že by mu zakazoval postúpiť pohľadávky na zahraničný subjekt, sídlaci napr. na Britských Panenských ostrovoch s tým, že žiaden právny predpis ani nevylučoval, aby bola pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečená dohodou o zrážkach zo mzdy, nakoľko až s účinnosťou od 01.05.2014 bolo zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy obmedzené v ustanovení § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, z čoho vyplýva, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy tak v čase uzatvorenia uvedených zmlúv o poskytnutí spotrebiteľského úveru predstavoval legálnu formu zabezpečenia záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv.

17.3. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný 2/ postúpil predmetné pohľadávky voči žalobcom 1/ a 2/ na spoločnosť Debtinvest Limited, žalovaný 1/ pri vymáhaní týchto pohľadávok konal ako mandatár spoločnosti Debtinvest Limited, teda konal v jej mene a na jej účet, pričom zrážky zo mzdy žalobkyne 2/ boli poukazované priamo na bankový účet spoločnosti Debtinvest Limited, teda sa dostali priamo do jej majetkovej sféry, žalovaní 1/ a 2/ neporušili žiadnu svoju zmluvnú alebo zákonnú povinnosť, dôsledkom čoho by bola absolútna neplatnosť predmetných právnych úkonov, resp. vznik povinnosti nahradiť škodu žalobcom a napokon, že žalovaní 1/ a 2/ neboli veriteľmi žalobcov, neuplatnili výkon zrážok zo mzdy žalobkyne 2/ na základe dohody o zrážkach zo mzdy a tieto zrážky zo mzdy sa ani nedostali do ich majetkovej sféry, preto je záver súdu prvej inštancie o nedostatku ich pasívnej vecnej legitímácie v spore správny a nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ boli v spore neúspešní, nevznikol im ani nárok na primerané finančné zadostučinenie vo výške 20.000 eur v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

17.4. V reakcii na dovolacie argumenty žalobkyne 2/ dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalobkyňa 2/ preto neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

18. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa 2/ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnila, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasil a nestotožnil sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa 2/ neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

20. Dovolateľka namietala aj nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nedostatky v dokazovaní.

21. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľky uvádza, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

21.1. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 1 Cdo 18/2011, 3 Cdo 268/2012, 4 Cdo 314/2012, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012).

21.2. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 01. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

21.3. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

21.4. Žalobkyňa 2/ najmä namietala tvrdenie odvolacieho súdu, že žalobcovia „dlhú dobu neplnili svoje povinnosti napriek opakovaným výzvam“, keď nielen že odvolací súd, ale ani súd prvej inštancie vôbec nevykonali dokazovanie, či žalobcovia v čase neoprávneného zosplatnenia úveru boli vôbec v omeškaní s platením poskytnutých úverov. Žiadne opakované upomienky totiž žalovaní do spisu nepredložili. Dovolací súd podotýka, že z obsahu spisu a odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že žalovaný 2/ výzvami z 05.03.2007 vyzval žalobcov 1/ a 2/ na predčasné splatenie zostatku úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru z 08.10.2004 č. XXXXXXXXXXXXXXXX, pričom žalobca 1/ si túto výzvu prevzal 17.03.2007, zatiaľ čo žalobkyňa 2/ túto výzvu neprevzala v odbernej lehote a výzva bola preto vrátená žalovanému 2/ 30.03.2007 s tým, že výzvou z 29.05.2007 žalovaný 2/ vyzval žalobcu 1/ na predčasné splatenie zostatku úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru z 01.12.2004 č. XXXXXXXXXXXXXXXX, pričom žalobca 1/ si túto výzvu prevzal 12.06.2007, keď v oboch prípadoch žalovaný 2/ postupoval v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka. Za porušenie práva na spravodlivý proces pokladala žalobkyňa 2/ nevypočutie osoby V. G.. Z odôvodnenia odvolacieho súdu je zrejmé, že v prejednávanej veci bolo s ohľadom na predmet sporu rozhodujúce, že jediným majiteľom uvedeného bankového účtu bola spoločnosť Debtinvest Limited, a teda, že sporné zrážky zo mzdy žalobkyne 2/ sa dostali do majetkovej sféry tejto spoločnosti (a nie žalovaného 1/), a preto aj bolo nadbytočné vykonať vo veci výsluch osoby V. G. v pozícii svedka, ako to vo svojom dovolaní navrhovala žalobkyňa 2/.

21.5. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje so spôsobom vyhodnotenia týchto dôkazov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia

ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

21.6. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

22. Dovolanie žalobkyne 2/ bolo v tejto časti nedôvodné, nakoľko nedošlo k porušeniu práv v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Preto ho dovolací súd s poukazom na ustanovenie § 448 CSP zamietol.

23. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiacie otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

24. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 CSP) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na mysli, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach CSP nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domniek alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na mysli pri formulovaní dovolania.

25. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne. Najvyšší súd uvádza tiež to, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť alebo nepodloženosť niektorých skutkových záverov súdov, neprípustne tým predkladá na dovolací prieskum skutkové, nie právne otázky. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

26. Teda musí ísť o otázku právnú (v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

27. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Najvyšší súd už v niektorých rozhodnutiach uviedol, že „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali“ (porovnaj napr. sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017 a tiež 6 Cdo 129/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho

súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

28. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 203/2016 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 123/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

29. Dovolateľka namietala odklon odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke platnosti postúpenia pohľadávky banky pri porušení zákona o bankách. V tejto otázke sa mal odvolací súd odkloniť od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorý napr. v rozhodnutí R 60/2018 (rozsudok sp. zn. 1 Cdo 147/2017 z 24. apríla 2018) konštatoval: „21. Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávanej príhode je v prvom rade vo všeobecnosti fakt, ktorý nemožno opomíňať, že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkovu nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.“ V rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo 26/2017 z 28. marca 2018 dovolací súd uviedol: „14. Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, ktoré od schválenia pôvodného znenia zákona do času uzavretia zmluvy úverovej veriteľky a žalobkyne o postúpení pohľadávok nedoznalo žiadnej zmeny ... treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 OZ), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky.. 17. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).“ Z rozhodnutia dovolacieho súdu R 46/2009 (rozsudok sp. zn. 1 Cdo 76/2007 z 28. januára 2009) vyplynulo: „Otázka neplatnosti teda nie je nevýznamná, ak je predmetom sporu o neplatnosť takejto zmluvy, ako je tomu v tomto prípade, resp. ak sa požaduje (uplatňuje) plnenie, ktoré predstavuje hodnotu neuhradenej postúpenej pohľadávky; táto otázka je však úplne irelevantná vo vzťahu k účinkom splnenia pohľadávky (záväzku) dlžníkom postupníkovi.“

30. Problematikou výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách sa Najvyšší súd Slovenskej republiky už zaoberal. Najvyšší súd v podobných veciach dospel k zhodnému záveru, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách upravuje zákonné podmienky, za akých možno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou a ich nerešpektovanie má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Zákon o bankách v ustanovení § 92 ods. 8 kogentným spôsobom upravuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu, kedy banka (ako aj pobočka zahraničnej banky) je oprávnená postúpiť písomnou zmluvou inej osobe (nebankový subjekt) svoju pohľadávku zodpovedajúcu peňažnému záväzku klienta, ktorý je aj napriek výzve banky nepretržité viac ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu klienta. Predmetné

právo banka nemôže uplatniť, ak jej klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva. Uvedená výnimka neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok.

31. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa 2/ v dovolaní nastolila takú otázku, ktorá kumulatívne nespĺňa znaky otázky uvedenej v tomto uznesení najvyššieho súdu, resp. nenastolila otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nakoľko odvolací súd rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, keď ustálil, že banka (poskytovateľ spotrebiteľského úveru) platne postúpila predmetnú pohľadávku po splnení podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Súdny oboch inštancií v tejto veci sa veľmi podrobne vysporiadali so všetkými relevantnými dôvodmi týkajúcimi sa platnosti právneho úkonu o postúpení pohľadávky, a dovolací súd si tieto skutočnosti všimol a v plnom rozsahu s ich uvedenými argumentami súhlasí.

32. Žalobkyňa 2/ tak nedôvodne namieta odklon od judikatúry najvyššieho súdu. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj aj rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 6/2017).

33. Dôvod prípustnosti dovolania (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

34. Ako prvú právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka uviedla, či neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve zavazujú žalobcov k dôkaznej povinnosti tak, ako to uvádza odvolací súd vo svojom rozhodnutí. V danej súvislosti dovolací súd uvádza, že navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

34.1. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pokiaľ strana určitú skutočnosť tvrdí, táto sa považuje za preukázanú v dôsledku uplatnenia fikcie jej nespornosti (§ 151 ods. 1, 2 CSP), alebo ju strana preukáže príslušným dôkazom (§ 185 a nasl. CSP). Pokiaľ strana ponúkne súdu tvrdenie a toto tvrdenie podporí vierohodným dôkazom, potom sa bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno presúva na protistranu, ktorú následne zaťažuje povinnosť tvrdiť a uviesť vlastné skutkové tvrdenie o spornej

skutočnosti (pokiaľ je to možné), inak je popretie skutkových tvrdení neúčinné. Presúvanie dôkazného bremena fakticky znamená poskytnutie príležitosti protistrane ponúknuť iný obraz o tvrdenej skutkovej okolnosti, ktorá má relevanciu v spore. Z uvedených pravidiel vyplýva, že súd v sporovom konaní posudzuje kvalitu a rozsah tvrdení a dôkazov ponúknutých žalobcom či žalovaným (§ 149 a nasl., § 185 a nasl. CSP), pričom hodnotenie dôkazov je zverené voľnej úvahe súdu (§ 191 CSP).

35. Dovolací súd poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu v spotrebiteľských sporoch sp. zn. 8 Cdo 140/2018 a 5 Cdo 328/2012, z ktorých vyplýva, že dôkazné bremeno je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním a prejavuje sa vo výsledku sporu. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie prípadné nepriaznivé následky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe ostatných vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú aj tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, avšak hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nedostatočne potvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany.

36. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku náležite uviedol, na základe akých skutočností dospel k záveru, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, čo malo v danej veci za následok zamietnutie žaloby. Podľa názoru dovolacieho súdu vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom je v súlade s obsahom spisu, aj so zásadami formálnej logiky. Pri hodnotení dôkazov nemožno odvolaciemu súdu vyčítať pochybenia, a preto ani nemožno polemizovať s jeho závermi, ktoré dovolateľka namieta v dovolaní.

37. Z vyššie uvedeného vyplýva, že predmetná dovolateľkou vymedzená otázka už bola dovolacím súdom v minulosti riešená. Dovolateľka teda neopodstatnene namieta, že jej dovolanie je prípustné tiež podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

38. Dovolateľka taktiež namietala riešenie otázky, či je pre rozhodnutie vo veci bez právneho významu zistenie jediného disponenta s účtom, ktorého majiteľom je neznáma schránková spoločnosť, a ktorý disponent ako jediný nakladal s majetkom žalobkyne 2/, ktorý navyš nebol so žalobkyňou 2/ v žiadnom zmluvnom vzťahu; ako aj otázky zistenia pasívnej vecnej legitímácie v danom spore. Z námietok dovolateľky vyplýva, že v danom prípade ide o otázky skutkové. Dovolateľka preto nesprávne právne posúdenie veci odôvodňuje spochybnením skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižších inštancií. Dovolací súd zdôrazňuje, že tieto v dovolaní nastolené otázky, ktoré majú skutkovú (nie právnu) povahu, nemôžu byť relevantné z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobkyne 2/ v zmysle tohto ustanovenia.

38.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (porovnaj sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, 7 Cdo 99/2018).

39. Dovolací súd zastáva názor, že zistenie jediného disponenta s účtom a určenie pasívnej vecnej legitímácie sú otázkami skutkovými a ich riešenie vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie predmetných otázok je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Tým, že dovolateľka sa nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu, ktorý odobril postup súdu prvej inštancie, v podstate spochybňuje jeho skutkové závery.

39.1. Uvedené odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov

právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Preto námietky dovolateľky týkajúce sa spochybnovania skutkových zistení a skutkových záverov považuje dovolací súd za neopodstatnené. Navyše, úlohou dovolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

40. Dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľkou formulované otázky nepredstavujú vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Rovnako dovolateľka neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne 2/ ako celok zamietol podľa § 448 CSP.

41. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní úspešní, preto im dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

42. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.